Parlament Europejski
2024-2029

TEKSTY PRZYJĘTE

P10_TA(2026)0250

Wdrażanie i realizacja celów zrównoważonego rozwoju z myślą o Forum Politycznym Wysokiego

Szczebla w 2026 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 7 lipca 2026 r. w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju z myślą o Forum Politycznym Wysokiego Szczebla w 2026 r. (2025/2248(INI))

Parlament Europejski,

– uwzględniając art. 3 ust. 5 Traktatu o Unii Europejskiej i art. 208 ust. 1 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE),

– uwzględniając wspólne oświadczenie Rady i przedstawicieli rządów państw członkowskich zebranych w Radzie, Parlamentu Europejskiego i Komisji z dnia 7 czerwca 2017 r. pt. „Nowy europejski konsensus w sprawie rozwoju – nasz świat, nasza godność, nasza przyszłość”[1],

– uwzględniając decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/591 z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie ogólnego unijnego programu działań w zakresie środowiska do 2030 r.[2],

– uwzględniając pierwszy dobrowolny przegląd realizacji celów zrównoważonego rozwoju przedstawiony ONZ 19 lipca 2023 r.,

– uwzględniając sprawozdanie Eurostatu pt. „Sustainable development in the European Union – monitoring report on progress towards the SDGs in an EU context – 2025 edition” [Zrównoważony rozwój w Unii Europejskiej – sprawozdanie monitorujące z postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju w kontekście UE – wydanie 2025], opublikowane 4 czerwca 2025 r.,

– uwzględniając rezolucję ONZ nr 70/1 zatytułowaną „Przekształcamy nasz świat – agenda na rzecz zrównoważonego rozwoju 2030”

---

1 Dz.U. C 210 z 30.6.2017, s. 1.
2 Dz.U. L 114 z 12.4.2022, s. 22, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.

(agenda 2030), przyjętą 25 września 2015 r. w Nowym Jorku podczas szczytu ONZ w sprawie zrównoważonego rozwoju, w której ustanowiono cele zrównoważonego rozwoju,

– uwzględniając Konwencję ONZ o różnorodności biologicznej oraz Globalne ramy różnorodności biologicznej z Kunmingu/Montrealu uzgodnione w grudniu 2022 r. na 15. posiedzeniu konferencji stron tej konwencji,

– uwzględniając ramy z Sendai dotyczące ograniczania ryzyka klęsk żywiołowych w latach 2015–2030, przyjęte dnia 18 marca 2015 r. przez państwa członkowskie ONZ podczas trzeciej światowej konferencji ONZ w sprawie zmniejszania ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi,

– uwzględniając komunikat Komisji z dnia 12 maja 2021 r. zatytułowany „Droga do zdrowej planety dla wszystkich – Plan działania UE na rzecz eliminacji zanieczyszczeń wody, powietrza i gleby” (COM(2021)0400) wraz z załącznikami,

– uwzględniając Ramową konwencję ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) i porozumienie paryskie przyjęte podczas 21. Konferencji Stron UNFCCC (COP21) w Paryżu 12 grudnia 2015 r.,

– uwzględniając sprawozdanie ONZ w sprawie celów zrównoważonego rozwoju z 2025 r.,

– uwzględniając szczyt w sprawie celów zrównoważonego rozwoju, który odbył się we wrześniu 2023 r. podczas tygodnia wysokiego szczebla Zgromadzenia Ogólnego ONZ,

– uwzględniając Szczyt Przyszłości, który odbył się w dniach 22 i 23 września 2024 r. w Nowym Jorku, jego wyniki, pakt na rzecz przyszłości, w którym zobowiązano się do 56 działań na rzecz przyspieszenia i finansowania zrównoważonego rozwoju, a także dwa załączniki do paktu na rzecz przyszłości, mianowicie Globalne porozumienie cyfrowe i Deklarację w sprawie przyszłych pokoleń,

– uwzględniając czwartą międzynarodową konferencję w sprawie finansowania rozwoju, która odbyła się w Sewilli (Hiszpania) w dniach 30 czerwca – 3 lipca 2025 r.,

– uwzględniając deklarację COP29 w sprawie wody na rzecz działań klimatycznych, przyjętą na 29. Konferencji Stron UNFCCC w Baku (Azerbejdżan) 20 listopada 2024 r., zatwierdzoną przez UE,

– uwzględniając inicjatywę „Jedno zdrowie” Światowej Organizacji Zdrowia,

– uwzględniając sprawozdanie Instytutu ONZ ds. Wody, Środowiska i Zdrowia ze stycznia 2026 r. pt. „Global Water Bankruptcy: Living

Beyond our Hydrological Means in the Post-Crisis Era” [Upadek globalnej gospodarki wodnej – życie ponad stan zasobów hydrologicznych w erze pokryzysowej],

– uwzględniając komunikat Komisji z 4 czerwca 2025 r. pt. „Europejska strategia odporności gospodarki wodnej” (COM(2025)0280),

– uwzględniając swoje rezolucje: z 5 października 2022 r. w sprawie dostępu do wody jako prawa człowieka – wymiar zewnętrzny[3] oraz z 7 maja 2025 r. w sprawie europejskiej strategii odporności gospodarki wodnej[4],

– uwzględniając swoje rezolucje: z 15 czerwca 2023 r. w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju[5] oraz z 9 lipca 2025 r. w sprawie wdrażania i realizacji celów zrównoważonego rozwoju w perspektywie Forum Politycznego Wysokiego Szczebla w 2025 r.[6],

– uwzględniając rezolucje Zgromadzenia Ogólnego ONZ nr 64/292 z dnia 28 lipca 2010 r. w sprawie prawa człowieka do wody i urządzeń sanitarnych oraz nr 68/157 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych, a także rezolucję Rady Praw Człowieka ONZ nr 45/8 z dnia 6 października 2020 r. pt. „Prawa człowieka do bezpiecznej wody pitnej i urządzeń sanitarnych”,

– uwzględniając art. 55 Regulaminu,

– uwzględniając wspólne posiedzenia Komisji Rozwoju oraz Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności zgodnie z art. 59 Regulaminu,

– uwzględniając sprawozdanie Komisji Rozwoju oraz Komisji Ochrony Środowiska Naturalnego, Klimatu i Bezpieczeństwa Żywności (A10-0187/2026),

A. mając na uwadze, że Agenda 2030 i zawartych w niej 17 celów zrównoważonego rozwoju stanowią jedyne globalnie wspólne i politycznie uzgodnione ramy dla polityki opartej na dowodach, służące sprostaniu wspólnym wyzwaniom, ukierunkowaniu globalnych działań an zrównoważony rozwój społeczny, gospodarczy

---

3 Dz.U. C 132 z 14.4.2023, s. 54.
4 Dz.U. C, C/2026/576, 24.2.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/576/oj.
5 Dz.U. C, C/2024/493, 23.1.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj
6 Dz.U. C, C/2026/1441, 31.3.2026, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2026/1441/oj.

i środowiskowy oraz zapewnieniu pokoju i dobrobytu wszystkim ludziom;

B. mając na uwadze, że cele zrównoważonego rozwoju poprawiły życie milionów ludzi w ostatnim dziesięcioleciu, przy czym ponad 100 mln dzieci i młodych osób uzyskało dostęp do edukacji, setki milionów ludzi uzyskało dostęp do bezpiecznej wody pitnej, urządzeń sanitarnych i energii elektrycznej, przy czym dostęp do energii elektrycznej ma 92 % ludności świata;

C. mając na uwadze, że chociaż w niektórych obszarach poczyniono znaczne postępy, tylko 35% celów zrównoważonego rozwoju jest w fazie realizacji lub wykazuje umiarkowane postępy, w przypadku prawie połowy z nich postępy są zbyt wolne lub zaledwie marginalne, a w przypadku 18 % doszło do regresu;

D. mając na uwadze, że obecny klimat geopolityczny i liczne kryzysy, w tym konflikty zbrojne, presja gospodarcza i niestabilność międzynarodowa, kryzys energetyczny, rosnący niedobór wody i częstsze występowanie susz, potrójny kryzys planetarny związany ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem, rosnące nierówności, regres demokracji, rozwój ruchów antygenderowych i ruchów kwestionujących prawa oraz kurcząca się przestrzeń dla społeczeństwa obywatelskiego, poważnie wpływają na postępy w realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

E. mając na uwadze, że niezależnie od niewystarczającego finansowania celów zrównoważonego rozwoju, główną strukturalną przeszkodę w osiągnięciu tych celów stanowią rosnące nierówności w obrębie państw i między nimi; mając na uwadze, że obecne światowe poziomy konsumpcji odpowiadają 1,8 zasobów planetarnych w ujęciu rocznym, a obecne poziomy konsumpcji w UE – 3 zasobom planetarnym w ujęciu rocznym;

F. mając na uwadze, że UE i jej państwa członkowskie powinny nadal odgrywać kluczową rolę w promowaniu zrównoważonego rozwoju i multilateralizmu opartego na ONZ;

G. mając na uwadze, że Forum Polityczne Wysokiego Szczebla w 2026 r. przeprowadzi szczegółowe przeglądy celów zrównoważonego rozwoju nr 6, 7, 9, 11 i 17;

H. mając na uwadze, że dostęp do bezpiecznej i czystej wody pitnej oraz urządzeń sanitarnych jest prawem człowieka uznanym w rezolucji 64/292 Zgromadzenia Ogólnego ONZ; mając na uwadze, że około 2,2 mld osób, w tym 600 mln dzieci, nadal nie ma dostępu do bezpiecznie zarządzanej wody pitnej, 3,5 mld osób, w tym 1,1 mld dzieci, nie ma dostępu do bezpiecznie zarządzanej infrastruktury sanitarnej, a około 4 mld osób doświadcza poważnego niedoboru wody przez co najmniej miesiąc każdego roku; mając na uwadze, że prawie trzy czwarte ludności świata żyje w krajach sklasyfikowanych jako kraje, w

których dostęp do wody jest niepewny lub krytycznie niepewny; mając na uwadze, że w UE straty gospodarcze spowodowane niedoborem wody sięgają do 9 mld EUR rocznie i dotykają 30 % Europejczyków i 20 % gruntów rocznie[3];

I. mając na uwadze, że zmiana klimatu stanowi poważne zagrożenie dla zasobów i ekosystemów wodnych; mając na uwadze, że do 2030 r. światowe zapotrzebowanie na wodę przekroczy dostępne zasoby o 40 %, a przy obecnym zapotrzebowaniu zgodnie z najnowszymi szacunkami świat nie osiągnie zrównoważonej gospodarki wodnej co najmniej do 2049 r.;

J. mając na uwadze, że główną odpowiedzialność za usługi związane z wodą, urządzeniami sanitarnymi i higieną (WASH) oraz za zarządzanie energią na poziomie gospodarstwa domowego ponoszą kobiety i dziewczęta; mając na uwadze, że niedobór wody w nieproporcjonalnym stopniu dotyczy kobiet i dziewcząt ze względu na potrzeby zdrowotne związane z płcią, czynniki społeczne oraz fakt, że ponoszą one główną odpowiedzialność za gromadzenie wody i zarządzanie jej zasobami; mając na uwadze, że kobiety i dziewczęta są w większym stopniu narażone na zagrożenia dla zdrowia, utratę możliwości edukacyjnych i zwiększone ryzyko przemocy ze względu na płeć, zwłaszcza na obszarach dotkniętych konfliktami i podczas kryzysów humanitarnych;

K. mając na uwadze, że inwestycja w WASH uwzględniająca aspekt płci i politykę energetyczną obniża ryzyko przemocy ze względu na płeć, zmniejsza śmiertelność dzieci i matek, zwiększa dostęp dziewcząt do edukacji i poprawiają jakość odbieranej przez nie edukacji, zwiększa udział kobiet w życiu gospodarczym i rozwija źródła ich utrzymania, przyspiesza przejście na zrównoważoną energię i pomaga tworzyć odporne społeczności;

L. mając na uwadze, że ponad 1000 dzieci poniżej piątego roku życia umiera każdego dnia z powodu chorób, takich jak biegunka, związanych z brakiem bezpiecznych usług WASH; mając na uwadze, że dla milionów osób z niepełnosprawnościami brak odpowiednich usług WASH stanowi istotną barierę z powodu niedostępnej infrastruktury, a stygmatyzacja szkodzi ich zdrowiu, bezpieczeństwu i godności; mając na uwadze, że obecne tempo postępu będzie musiało wzrosnąć dwukrotnie, jeżeli cele dotyczące powszechnego dostępu do wody, urządzeń sanitarnych i higieny (WASH) w szkołach mają zostać osiągnięte do 2030 r.;

M. mając na uwadze, że infrastruktura wodna i energetyczna jest chroniona na mocy międzynarodowego prawa humanitarnego; mając

---

[3] Sprawozdanie Europejskiej Agencji Środowiska 07/2024 z 15 października 2024 r. pt. „Europe's state of water 2024: the need for improved water resilience” [Stan wody Europy w 2024 r.: potrzeba podniesienia odporności gospodarki wodnej].

na uwadze, że dostęp do wody ma zasadnicze znaczenie dla celów takich jak zarządzanie ekosystemami, rolnictwo i energia; mając na uwadze rosnącą tendencję do wykorzystywania wody jako środka wojennego, kiedy to strony konfliktu w sposób niezamierzony lub celowy niszczą systemy wodne, zanieczyszczają zasoby wodne i odcinają energię, co poważnie dotyka ludność cywilną; mając na uwadze, że przywrócenie usług WASH w warunkach konfliktu pozostaje niezbędne i może działać jako pomost dla pokoju; mając na uwadze, że przemysł wydobywczy i rolnictwo przemysłowe wymagają starannego zarządzania pod kątem ochrony zarówno dostępności, jak i jakości zasobów wodnych;

N. mając na uwadze, że Europa jest światowym liderem w dziedzinie technologii wodnych, a państwa członkowskie UE tworzą 40 % wszystkich patentów międzynarodowych w dziedzinie technologii związanych z wodą; mając na uwadze, że zdrowe ekosystemy umożliwiają poprawę jakości wody, a jednocześnie zwiększają odporność na zmianę klimatu;

O. mając na uwadze, że art. 208 TFUE stanowi, iż głównym celem współpracy UE na rzecz rozwoju jest zmniejszenie, oraz, w dłuższej perspektywie, pozbycie się ubóstwa.

P. mając na uwadze, że osoby z niepełnosprawnościami są bardziej zagrożone ubóstwem ze względu na ograniczone możliwości zatrudnienia i edukacji, niższe wynagrodzenia i wyższe koszty życia; mając na uwadze, że Konwencja o prawach osób niepełnosprawnych podkreśla znaczenie międzynarodowej współpracy rozwojowej w usuwaniu barier architektonicznych i komunikacyjnych, w tym w miastach, jako kluczowego elementu sprzyjającego ich aktywizacji zawodowej i społecznej;

Q. mając na uwadze, że inwestowanie w dzieci i młodzież ma kluczowe znaczenie dla długoterminowego rozwoju społeczno-gospodarczego, stabilności oraz ograniczania ubóstwa; mając na uwadze, że dzieci stanowią znaczną część populacji krajów rozwijających się i są szczególnie narażone na skutki ubóstwa, konfliktów oraz ograniczonego dostępu do podstawowej infrastruktury i usług; mając na uwadze, że działania w ramach celów zrównoważonego rozwoju, w tym w obszarach takich jak dostęp do wody, energii i infrastruktury, powinny w większym stopniu uwzględniać rzeczywiste potrzeby dzieci;

R. mając na uwadze, że około 1,18 mld ludzi na świecie uznaje się za dotkniętych ubóstwem energetycznym, w tym 685 mln osób, które nie mają dostępu do energii elektrycznej; mając na uwadze, że ubóstwo energetyczne utrudnia świadczenie usług, odbudowę gospodarczą i budowanie pokoju; mając na uwadze, że zrównoważona energia jest szansą na transformację w celu zwiększenia odporności, ograniczenia konfliktów i wsparcia

przesiedlonej ludności i zmniejszenia zależności od niestabilnych dostaw;

S. mając na uwadze, że około 55 % ludności świata mieszka na obszarach miejskich; mając na uwadze, że dobrze zarządzane tereny zalesione i drzewa w miastach mogą obniżyć temperaturę powietrza nawet o 8 °C, zmniejszyć koszty klimatyzacji nawet o 40 %, ograniczyć przepływy wód opadowych i poprawić jakość powietrza dzięki filtrowaniu pyłów i zanieczyszczeń; mając na uwadze, że miasta mogą wytwarzać aż około 70 % odpadów na świecie; mając na uwadze, że niewłaściwe zbieranie odpadów i gospodarowanie nimi powoduje zanieczyszczenie powietrza i wody, powoduje powstawanie odpadów morskich i przyczynia się do zmiany klimatu;

T. mając na uwadze, że główną przeszkodą w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju jest nieodpowiednie finansowanie; mając na uwadze, że rocznie na realizację celów zrównoważonego rozwoju nadal brakuje 4 bln USD; mając na uwadze, że wysoki poziom zadłużenia krajów o niskim i średnim dochodzie stanowi przeszkodę dla inwestycji niezbędnych do realizacji celów zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że ponad 50 % krajów o niskich dochodach ma obecnie trudności związane z zadłużeniem lub jest narażonych na wysokie ryzyko zadłużenia, co zagraża osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że strategia Global Gateway jako strategia na rzecz zrównoważonych inwestycji, potencjalnie odgrywa kluczową rolę w przyczynianiu się do postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że należy również położyć nacisk na efektywność wydatków i odpowiedzialność budżetową;

U. mając na uwadze, że UE podkreśliła swoje jednoznaczne zaangażowanie w Agendę 2030 i zapisane w niej cele zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że UE przyznaje, iż musi poczynić dalsze postępy w realizacji wielu celów zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że współpraca między UE a ONZ, w tym na szczeblu krajowym, ma kluczowe znaczenie dla postępów we wdrażaniu celów zrównoważonego rozwoju, zwłaszcza w przypadku niestabilnych i złożonych sytuacji; mając na uwadze, że według szacunków osiągnięcie około 65 % celów zależy od wkładu władz lokalnych i regionalnych;

V. mając na uwadze, że UE oraz jej państwa członkowskie są największymi światowymi darczyńcami zapewniającymi oficjalną pomoc rozwojową; mając na uwadze, że chociaż UE i jej państwa członkowskie wspólnie zobowiązały się do przeznaczania 0,7 % dochodu narodowego brutto (DNB) na oficjalną pomoc rozwojową, zmniejszyły swoje zobowiązania w tym zakresie z 0,53 % w 2023 r. do 0,47 % w 2024 r.; mając na uwadze, że UE wyznaczyła wspólny cel polegający na przeznaczaniu na oficjalną pomoc rozwojową dla krajów najsłabiej rozwiniętych 0,2 % DNB, ale od 2023 r. odsetek ten

wyniósł 0,12 % DNB; mając na uwadze, że ten historyczny spadek finansowania w nieproporcjonalnym stopniu dotyka kraje najsłabiej rozwinięte;

W. mając na uwadze, że administracja USA podjęła szereg głęboko niepokojących i szkodliwych decyzji w dziedzinie rozwoju międzynarodowego i pomocy humanitarnej, w szczególności zawiesiła większość finansowania programów w ramach USAID; mając na uwadze, że cięcia te już teraz zakłócają dostęp do podstawowych usług zdrowotnych, żywnościowych i w dziedzinie ochrony oraz oczekuje się, że doprowadzą miliony ludzi do skrajnego ubóstwa i zaostrzą kryzysy humanitarne; mając na uwadze, że według najnowszych analiz cięcia w finansowaniu mogą przyczynić się do milionów możliwych do uniknięcia przypadków śmierci, w tym nawet 14 mln do 2030 r., co będzie miało szczególnie poważne konsekwencje dla kobiet, dzieci i innych słabszych grup;

Stan prac

1. potwierdza swoje zdecydowane i niezachwiane zaangażowanie na rzecz zapewnienia pełnego i szybkiego wdrożenia i realizacji wszystkich celów zrównoważonego rozwoju; uważa, że UE powinna nadal z pełnym zaangażowaniem uwzględniać cele zrównoważonego rozwoju we wszystkich strategiach politycznych i inicjatywach ustawodawczych UE oraz zapewniać spójność polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju, pamiętając jednocześnie, że państwa członkowskie odgrywają kluczową rolę w stymulowaniu zrównoważonego rozwoju na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym; wzywa UE do dalszego odgrywania wiodącej roli w dążeniu do realizacji celów zrównoważonego rozwoju w UE i na całym świecie poprzez zapewnianie wsparcia politycznego i finansowego; potwierdza swoje zdecydowane zaangażowanie w Pakt na rzecz przyszłości; wzywa do wzmocnienia roli i zdolności instytucji wielostronnych do poprawy realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

2. uznaje kroki poczynione od 2015 r. na szczeblu UE i na całym świecie ku realizacji celów zrównoważonego rozwoju; Ubolewa nad faktem, że pomimo znacznych osiągnięć w ostatnim dziesięcioleciu społeczność światowa z wielkim opóźnieniem wdraża program działań do roku 2030; Dostrzega, że 17 celów zrównoważonego rozwoju jest wzajemnie powiązanych, oraz fakt, że realizacja Agendy 2030 będzie wymagała przyspieszonych działań w związku ze wszystkimi celami zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że długoterminowe skutki eskalacji konfliktów, napięć geopolitycznych, nadzwyczajnych sytuacji zdrowotnych i humanitarnych oraz potrójnego kryzysu planetarnego związanego ze zmianą klimatu, utratą różnorodności biologicznej i zanieczyszczeniem stanowią poważne przeszkody w osiągnięciu celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla w związku z tym pilną potrzebę współpracy

międzynarodowej i systemowej transformacji mechanizmów wdrażania, aby osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju, z uwzględnieniem ograniczeń gospodarczych i różnic w rozwoju między krajami; ubolewa, że większość państw członkowskich nie będzie miała możliwości przedstawienia dobrowolnych krajowych przeglądów realizacji celów zrównoważonego rozwoju na Forum Politycznym Wysokiego Szczebla w 2026 r.; zachęca jednak wszystkie państwa członkowskie do przeprowadzania dobrowolnych przeglądów krajowych w celu zapewnienia informacji na potrzeby realizacji celów zrównoważonego rozwoju;

3. wyraża zaniepokojenie, że obecna sytuacja geopolityczna i sytuacja w zakresie bezpieczeństwa, w połączeniu z pilnym wyzwaniem, jakim jest osiągnięcie neutralności klimatycznej, stwarza dalsze trudności dla społeczeństwa i osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju; uważa, że do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju, w tym w odniesieniu do rozwoju społecznego i równości, niezbędne będą stabilność, bezpieczeństwo, zapobieganie konfliktom oraz odporność gospodarcza i klimatyczna, zwłaszcza w sytuacjach niestabilności, i nie można ich osiągnąć w oderwaniu od geopolityki, bezpieczeństwa energetycznego oraz bezpieczeństwa żywnościowego i wodnego; podkreśla pilną potrzebę zwiększenia wysiłków wszystkich podmiotów i zwraca uwagę na nieodzowną rolę multilateralizmu, obrony i wzmocnienia demokratycznego i opartego na zasadach systemu wielostronnego pod auspicjami ONZ oraz trwałych inwestycji w rozwiązanie problemów leżących u podstaw celów zrównoważonego rozwoju;

4. podkreśla, że zaangażowanie UE na rzecz realizacji w skali globalnej i europejskiej celów zrównoważonego rozwoju i Agendy 2030 pozostaje kluczowe i powinno stanowić wyraźny sygnał dla partnerów na całym świecie; przypomina o zobowiązaniu UE do poszanowania ograniczeń planety i osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. i w związku z tym apeluje o bardziej efektywne gospodarowanie zasobami; wzywa UE i jej państwa członkowskie do wzmocnienia ich wiodącej roli poprzez budowanie globalnych sojuszy oraz do konstruktywnego wzmocnienia ich współpracy z krajami partnerskimi w celu realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz zapewnienia odpowiedniego i trwałego finansowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju poprzez wypełnienie ogromnej luki w finansowaniu, w tym luki powstałej w wyniku zawieszenia większości finansowania USAID;

5. podkreśla fakt, że obecna tendencja do regresu demokracji na całym świecie, charakteryzująca się erozją praworządności, osłabieniem instytucji, kurczeniem się przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego i rozwojem ruchów antygenderowych i ruchów kwestionujących prawa, w szczególności prawa kobiet i osób LGBTQI+, grozi spowolnieniem i odwróceniem postępów w realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz utrudnia realizację Agendy 2030;

6. podkreśla, że przyspieszenie realizacji celów zrównoważonego rozwoju wymaga podejścia pragmatycznego i zorientowanego na wyniki, które priorytetowo traktuje rozwiązania oparte na nauce i dowodach, transformacyjne, innowacyjne i skoordynowane, które przynoszą wymierne rezultaty, oraz wymaga większej spójności w obrębie powiązania między aspektami humanitarnymi a rozwojowymi i pokojowymi; podkreśla, że skuteczna realizacja celów zrównoważonego rozwoju zależy od dobrych rządów, praworządności, środków antykorupcyjnych i należytego zarządzania finansami publicznymi; potwierdza znaczenie podejścia opartego na prawach człowieka; apeluje o skuteczniejsze monitorowanie, rozliczalność i opartą na wynikach sprawozdawczość w realizacji celów zrównoważonego rozwoju na szczeblu unijnym i globalnym;

7. podkreśla ważną rolę odgrywaną przez sektor prywatny oraz innowację i zrównoważone finansowanie w niwelowaniu luki w finansowaniu celów zrównoważonego rozwoju oraz wzywa do wzmocnienia partnerstw publiczno-prywatnych i zarządzania publicznego oraz do poprawy otoczenia biznesowego w krajach partnerskich; podkreśla znaczenie wspierania lokalnej przedsiębiorczości, małych i średnich przedsiębiorstw, rozwoju umiejętności i odpowiednich ram regulacyjnych przy jednoczesnym przestrzeganiu norm środowiskowych i społecznych;

8. podkreśla potrzebę priorytetowego traktowania słabszych grup społecznych, zwłaszcza dzieci, szczególnie w sytuacjach niestabilności i konfliktu, oraz wzywa do wzmocnionych, skoordynowanych i długoterminowych inwestycji w wysokiej jakości systemy edukacji, opieki zdrowotnej i ochrony dzieci, zgodnie z Agendą 2030 i zasadą niepozostawiania nikogo w tyle, uznając takie inwestycje za niezbędne do rozwoju społecznego, odporności i trwałej długoterminowej stabilności;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 6: zapewnienie wszystkim dostępności wody i systemów sanitarnych oraz zrównoważonej gospodarki wodno-sanitarnej

9. zauważa, że w cel zrównoważonego rozwoju nr 6 jest jednym z celów odnotowujących najgorsze wyniki, przy czym żadnego ze związanych z nim zadań nie zrealizowano ani nie zanosi się na ich realizację, a w przypadku połowy zadań związanych z tym celem ma miejsce stagnacja lub regres; przypomina, że dostęp do bezpiecznej i czystej wody pitnej i urządzeń sanitarnych to prawa podstawowe związane z interesem publicznym oraz dobrami publicznymi i globalnymi, które mają zasadnicze znaczenie dla poprawy globalnego systemu ochrony zdrowia i dostępu do edukacji, ograniczenia ubóstwa i bezpieczeństwa żywnościowego oraz ochrony ekosystemów; podkreśla ponadto, że kluczowe znaczenie ma wzmocnienie odporności gospodarki wodnej w obliczu rosnącej presji związanej ze zmianą klimatu, suszami, powodziami i zanieczyszczeniem w

kontekście zwiększonego zapotrzebowania na wodę i konkurujących ze sobą sposobów jej wykorzystania; podkreśla, że dostęp do wody i odporność gospodarki wodnej mają kluczowe znaczenie dla osiągnięcia szeregu innych celów zrównoważonego rozwoju; przypomina europejską inicjatywę obywatelską „Right2Water” oraz rezolucję Parlamentu w tej sprawie[4] i w związku z tym apeluje o przyjęcie zaproponowanych w niej środków w celu osiągnięcia celu zrównoważonego rozwoju nr 6;

10. podkreśla, że Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu uznał usługi WASH za jeden z najskuteczniejszych środków przystosowawczych na wypadek krótkoterminowych wstrząsów klimatycznych i za opłacalny środek przystosowawczy, a także podkreśla, że postępy w realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 6 są ściśle powiązane ze wzmocnieniem wydajnych i odpornych systemów i sektorów WASH; uznaje, że usługi WASH mają zasadnicze znaczenie dla godności, zdrowia – w tym zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz praw w tym zakresie – i równości kobiet i dziewcząt, oraz wzywa Komisję i państwa członkowskie do wspierania interwencji WASH uwzględniających aspekt płci, nadając priorytet interwencjom mającym na celu zapewnienie kobietom dostępu do usług w zakresie zdrowia seksualnego i reprodukcyjnego oraz wspieranie pełnego, równego i znaczącego udziału kobiet w podejmowaniu decyzji związanych z WASH; podkreśla potrzebę zapewnienia w programowaniu WASH podejścia uwzględniającego niepełnosprawność;

11. uznaje zasadniczą rolę zdrowych ekosystemów w osiąganiu bezpieczeństwa wodnego; podkreśla, że przywrócenie i ochrona obiegu wody ma kluczowe znaczenie dla budowania odporności na powodzie, susze i niedobór wody; podkreśla znaczenie ochrony i odbudowy ekosystemów słodkowodnych, które mają zasadnicze znaczenie dla bezpieczeństwa wodnego, różnorodności biologicznej, odporności na zmianę klimatu, zdrowia oceanów i świadczenia usług ekosystemowych; w związku z tym wzywa państwa członkowskie do pełnego wdrożenia wszystkich przepisów UE dotyczących wody;

12. jest zaniepokojony nieodwracalną utratą naturalnych zasobów wody, przy czym wiele krytycznych systemów wodnych już nie funkcjonuje, ze szkodą dla niezawodności usług wodnych; przypomina, że dostęp do wody leży u podstaw stabilności na świecie, i wzywa społeczność międzynarodową do wykorzystania zbliżającej się konferencji ONZ w sprawie wody do nadania kwestiom związanym z wodą większej wagi w międzynarodowym programie działań; podkreśla, że polityka wodna musi wspierać zrównoważone zarządzanie jednolitymi

---

[4] Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 8 września 2015 r. w sprawie dalszych działań w następstwie europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Right2Water” (Dz.U. C 316 z 22.9.2017, s. 99).

częściami wód i uwzględniać praktyki w zakresie oszczędnego gospodarowania wodą, w tym rozwiązania inteligentnie wykorzystujące wodę i innowacyjne rozwiązania cyfrowe, we wszystkich sektorach; wzywa do podjęcia bardziej zdecydowanych działań międzynarodowych w celu zapobiegania deficytowi wody i ograniczania go, nadmiernej eksploatacji zasobów wodnych, odbudowy ekosystemów zdegradowanych i poprawy zarządzania zasobami wodnymi;

13. wyraża głębokie zaniepokojenie faktem, że według ONZ około 3,5 mld osób nadal nie ma dostępu do bezpiecznie zarządzanych urządzeń sanitarnych, a 1,7 mld osób nie ma nawet dostępu do podstawowych usług; podkreśla, że bezpieczeństwo wodne, a w szczególności dostęp do czystej wody i urządzeń sanitarnych, ma znaczący wpływ na stabilność gospodarczą, odporność na zmianę klimatu i pokój; zwraca w związku z tym uwagę, że bezpieczeństwo wodne stanowi integralną część procesów budowania pokoju; wzywa UE do zwiększenia inwestycji zewnętrznych w dostęp do wody i urządzeń sanitarnych oraz do wzmocnienia wiodącej roli we wspólnym zarządzaniu gospodarką wodną w sytuacjach niestabilności i konfliktu jako środka wspierania stabilności, budowania pokoju, odporności i przystosowania się do zmiany klimatu; ponadto wzywa strony konfliktu, by ich celem działań nie były infrastruktura wodna i energetyczna, zgodnie z ich zobowiązaniami wynikającymi z prawa międzynarodowego;

14. apeluje o lepszą jakość danych i monitorowania, zwłaszcza na nieformalnych osiedlach i w regionach dotkniętych niedoborem wody, oraz o ukierunkowane inwestycje odporne na zmianę klimatu, aby zapewnić długoterminową równowagę i odporność;

15. podkreśla, że należy zająć się problemem zanieczyszczenia wody zarówno u źródła, jak i poprzez zapewnienie dostępu do skutecznego oczyszczania ścieków; podkreśla potrzebę usprawnienia gromadzenia danych na temat jakości i ilości wody słodkiej oraz poprawy ich monitorowania; zachęca partnerstwa publiczno-prywatne do zwiększenia skali infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, w tym projektów dotyczących wody i infrastruktury sanitarnej; zachęca do wprowadzenia systemów wczesnego ostrzegania i planowania ryzyka związanego z wodą, aby zapobiec nieodwracalnym stratom; podkreśla znaczenie oczyszczania ścieków dla zdrowia ludności i społeczności; podkreśla ponadto, że ścieki służą jako istotne źródło danych, gdyż dostarczają kluczowych wskaźników umożliwiających śledzenie rozprzestrzeniania się pandemii; podkreśla kluczową rolę monitorowania i gromadzenia danych, które to procesy należy zaprojektować w wykonalny i realistyczny sposób;

16. przypomina, że rozwiązania opracowywane przy uczestnictwie i wiedzy lokalnych społeczności najskuteczniej przyczynią się do osiągnięcia odporności społecznej i odporności tych społeczności na

kryzysy związane z wodą; podkreśla znaczenie wspierania budowy zdolności lokalnych społeczności, władz i służb użyteczności publicznej, zwłaszcza w sytuacjach niestabilnych i rozwijających się, w tym przez promowanie rozwiązań dostosowanych do sytuacji lokalnych i trwałych w tych sytuacjach oraz niepozostawiających nikogo w tyle; apeluje o ukierunkowane wsparcie dla kobiet, dzieci i społeczności znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, jeśli chodzi o dostęp do wody i urządzeń sanitarnych;

17. apeluje o stopniową rezygnację z PFAS – począwszy od towarów konsumpcyjnych – związanych ze szkodliwym wpływem na zdrowie ludzkie i środowisko, w oparciu o dowody naukowe, zezwalając na ich stosowanie, gdy nie ma bezpiecznych alternatyw; podkreśla potrzebę zwiększenia inwestycji oraz przyspieszenia badań i rozwoju równoważnych i bezpiecznych alternatyw;

18. wzywa UE do objęcia przewodnictwa w dyplomacji wodnej i we wspieraniu transgranicznej współpracy w dziedzinie wody, w szczególności poprzez zintegrowane zarządzanie zasobami wodnymi, aby wykorzystać ich globalny potencjał dla zrównoważonego rozwoju, praw człowieka, odporności na zmianę klimatu, bezpieczeństwa żywnościowego, ochrony różnorodności biologicznej, zapobiegania konfliktom, budowania trwałego pokoju i równości płci, w tym poprzez pełne włączenie instrumentów i infrastruktury wodnej i sanitarnej odpornych na zmianę klimatu do unijnego programu działań w dziedzinie klimatu; wzywa UE do włączenia transgranicznej gospodarki wodnej i bezpieczeństwa wodnego do unijnej współpracy na rzecz rozwoju i działań humanitarnych; wzywa ponadto UE do dopilnowania, aby wspierane przez UE transgraniczne inicjatywy dotyczące wody, w tym projekty infrastrukturalne finansowane w ramach strategii Global Gateway, uwzględniały potrzeby ludzi, w tym osób żyjących w ubóstwie, oraz grup społecznych słabszych i zmarginalizowanych; apeluje o włączenie do zarządzania wodą kobiet, młodzieży i społeczności rdzennych; zaleca zacieśnienie wielostronnej współpracy w dziedzinie wody, w tym poprzez ratyfikację Konwencji ONZ o ochronie i użytkowaniu cieków transgranicznych i jezior międzynarodowych oraz Konwencji ONZ o prawie pozażeglownego użytkowania międzynarodowych cieków wodnych;

19. wzywa UE i jej państwa członkowskie do włączenia realizacji celów polityki wodnej do innych odpowiednich obszarów polityki, aby zapewnić spójność polityki w różnych obszarach, w tym w polityce rolnej, handlowej i środowiskowej, a także w polityce zewnętrznej, zgodnie z zasadą spójności polityki w dziedzinie rozwoju międzynarodowego;

20. z zadowoleniem przyjmuje pierwszą w historii strategię Komisji na rzecz odporności gospodarki wodnej, w której zobowiązano się do wspierania dostępu do czystej wody pitnej i urządzeń sanitarnych dla

co najmniej 70 mln osób; wzywa UE i jej państwa członkowskie do wzmożenia wysiłków w tym zakresie i zlikwidowania luki w realizacji celów zrównoważonego rozwoju nr 6 poprzez skuteczne i pełne wdrożenie tej strategii;

21. wzywa państwa członkowskie do zapewnienia lepszej koordynacji ich programów odporności gospodarki wodnej, ze szczególnym uwzględnieniem odpornych na zmianę klimatu usług i infrastruktury wodno-kanalizacyjnej; apeluje do UE, aby za pośrednictwem inicjatyw Drużyny Europy wspierała budowanie zdolności i wzmocnienie instytucji i zintegrowanego podejścia do zarządzania zasobami wodnymi w krajach partnerskich, celem usprawnienia planowania usług wodno-kanalizacyjnych, zarządzania nimi i ich utrzymania, w tym poprzez partnerstwa z władzami lokalnymi, służbami publicznymi i społeczeństwem obywatelskim; apeluje o bardzo ambitne podejście do wzmocnienia globalnego zarządzania zasobami wodnymi i zaangażowania w tym zakresie na forach wielostronnych, takich jak szczyty G-7, szczyty G-20, dialog z Baku na temat wody na rzecz działań klimatycznych oraz konferencja ONZ w sprawie wody;

22. wyraża zaniepokojenie brakiem postępów w zakresie zrównoważonego wykorzystania oceanów, mórz i zasobów morskich; wzywa UE i państwa członkowskie do wykorzystania zobowiązań podjętych na Konferencji Oceanicznej ONZ w 2025 r. do pilnych działań w obszarze ochrony oceanów oraz do zwiększenia swojego wkładu finansowego w ochronę i odbudowę ekosystemów morskich; wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącym poziomem zanieczyszczenia morza; apeluje o opracowanie bardziej zdecydowanych środków i przyspieszenie ich wdrażania w trybie pilnym, aby położyć kres zanieczyszczeniu mórz zarówno na poziomie UE, jak i międzynarodowym; ubolewa, że globalne negocjacje w sprawie pierwszego w historii międzyrządowego traktatu o tworzywach sztucznych zakończyły się niepowodzeniem; apeluje o przyjęcie ambitnego i wiążącego globalnego traktatu w sprawie zanieczyszczenia tworzywami sztucznymi podczas wznowienia negocjacji międzyrządowych w 2026 r.;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 7: zapewnienie wszystkim przystępnych cenowo, niezawodnych, zrównoważonych i nowoczesnych dostaw energii

23. podkreśla, że powszechny dostęp do czystej i przystępnej cenowo energii to kluczowy horyzontalny czynnik umożliwiający realizację całej Agendy 2030; podkreśla, że osiągnięcie celu zrównoważonego rozwoju nr 7 przyczyni się do realizacji wielu innych celów zrównoważonego rozwoju, w tym związanych z eliminacją ubóstwa, poziomem życia i rozwojem społeczno-gospodarczym, zrównoważonym wzrostem gospodarczym sprzyjającym włączeniu społecznemu, równouprawnieniem płci, zmianą klimatu,

bezpieczeństwem żywnościowym, zdrowiem publicznym, zrównoważonymi miastami i społecznościami, czystą wodą i warunkami sanitarnymi;

24. wzywa UE do dalszego wspierania globalnego przejścia na energetykę opartą na odnawialnych źródłach energii, która stanowi kluczową siłę napędową rozwoju gospodarczego, odporności i długoterminowego bezpieczeństwa energetycznego; przypomina o kluczowej roli energii ze źródeł odnawialnych w realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 7;

25. podkreśla, że osiągnięcie celu zrównoważonego rozwoju nr 7 wymaga nowoczesnej i dobrze połączonej europejskiej sieci transportu; uznaje potencjał pakietu dotyczącego europejskich sieci energetycznych w zakresie umożliwienia transgranicznego przepływu przystępnej cenowo energii;

26. podkreśla kluczową rolę przystępnej, zrównoważonej i bezpiecznej energii we wspieraniu zrównoważonego wzrostu gospodarczego, wzmacnianiu bazy przemysłowej UE i ochronie wysokiej jakości zatrudnienia; podkreśla znaczenie wzmocnienia długoterminowej odporności europejskiego systemu energetycznego dzięki zrównoważonym łańcuchom dostaw, wspieraniu innowacji i utrzymaniu konkurencyjnych, dostępnych cenowo i sprawiedliwych kosztów energii, co zapewni obywatelom i przemysłowi niezawodny i dostosowany do przyszłych wyzwań system energetyczny;

27. podkreśla potrzebę dywersyfikacji źródeł energii, w szczególności poprzez zwiększenie produkcji energii ze źródeł odnawialnych, a także potrzebę promowania efektywności energetycznej, ograniczenia emisji gazów cieplarnianych oraz przyspieszenia zrównoważonych i odpowiedzialnych inwestycji w czyste technologie jako kluczowe elementy służące osiągnięciu celu zrównoważonego rozwoju nr 7; apeluje ponadto do Komisji i państw członkowskich, aby wyprzedzały trendy we wdrażaniu odnawialnych źródeł energii i zmniejszały zależność od krajów nienależących do UE;

28. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że cel zrównoważonego rozwoju nr 7 jest jednym z celów, w przypadku których odnotowano jak dotąd największe postępy, głównie ze względu na szybki rozwój wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych; zachęca Komisję do priorytetowego traktowania kwestii wdrażania efektywnych kosztowo i gospodarnych energetycznie rozwiązań w zakresie energii ze źródeł odnawialnych na potrzeby gospodarstw domowych i przemysłu wraz z krajami partnerskimi poprzez zapewnienie niezbędnego finansowania w tym względzie, a w szczególności poprzez pomoc w uzyskaniu dostępu do finansowania prywatnego; wzywa w szczególności do zwiększenia skali odnawialnych i niezależnych systemów energetycznych w sytuacjach niestabilności i konfliktu, z zastosowaniem podejścia uwzględniającego konflikty, z korzyścią

zarówno dla ludności przesiedlonej, jak i społeczności przyjmujących, oraz do wzmocnienia odporności i lokalnego rozwoju gospodarczego i społecznego;

29. podkreśla znaczenie jak najszybszego wycofania paliw kopalnych, zgodnie z celami porozumienia paryskiego i konsensusu z ZEA, oraz wycofania wszystkich dotacji do paliw kopalnych i dotacji szkodliwych dla środowiska zgodnie z 8. unijnym programem działań w zakresie środowiska; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje pierwszą konferencję w sprawie odchodzenia od paliw kopalnych, która odbyła się w Santa Marta (Kolumbia) w dniach 24–29 kwietnia 2026 r.;

30. podkreśla znaczenie promowania inwestycji UE w zdecentralizowane, zrównoważone i odnawialne systemy energetyczne, w tym systemy fotowoltaiczne, minisieci, systemy pozasieciowe i inicjatywy należące do społeczności, w celu zwiększenia wysiłków na rzecz zlikwidowania luki w dostępie do energii, zwłaszcza w krajach partnerskich i w miejscach niestabilnych, uznając jej kluczowy wpływ na edukację, opiekę zdrowotną i ochronę, zwłaszcza w przypadku kobiet i dzieci;

31. podkreśla, że wzrost dostępu do energii można przyspieszyć dzięki partnerstwom między instytucjami publicznymi i sektorem prywatnym; podkreśla, że interwencje i projekty energetyczne powinny opierać się na analizie konfliktogenności i reagować na lokalne realia i potrzeby, aby zmaksymalizować ich transformacyjny wpływ, zwłaszcza tam, gdzie dostęp do energii jest niedostateczny i niestabilny; podkreśla kluczową rolę organizacji społeczeństwa obywatelskiego w tym względzie oraz konieczność konstruktywnego zaangażowania lokalnych interesariuszy;

32. wzywa Komisję do zwiększenia inwestycji UE, zarówno w ramach inicjatywy Global Gateway, jak i proponowanego instrumentu „Globalny wymiar Europy”, zapewniających równe korzyści krajom partnerskim, zwłaszcza pod względem wymiany wiedzy i transferu technologii, szkolenia i zmiany kwalifikacji lokalnej ludności, tworzenia miejsc pracy, dekarbonizacji działalności przemysłowej o emisjach trudno redukowalnych, oraz dostępu do czystszej mobilności i energii;

33. podkreśla potrzebę dalszego rozwoju globalnej współpracy i zrównoważonych łańcuchów wartości w celu zapewnienia, aby surowce krytyczne, które są niezbędne do globalnego bezpieczeństwa energetycznego, a także do transformacji cyfrowej i ekologicznej, były pozyskiwane zgodnie z podejściem opartym na prawach; podkreśla, że podejście to musi uwzględniać potrzeby zarówno po stronie popytu, jak i podaży, w sposób łagodzący negatywne skutki społeczne, środowiskowe i gospodarcze, skutki dla praw człowieka, takie jak praca dzieci, a także skutki dla

społeczności lokalnych, oraz przyczyniać się do rozwoju przemysłowego i społeczno-gospodarczego krajów pochodzenia, w tym ich roli w całym łańcuchu wartości surowców krytycznych, a także zapewniać znaczące zaangażowanie w ten proces społeczności lokalnych i społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla w związku z tym potrzebę oparcia się na celach i zasadach panelu ONZ ds. minerałów o krytycznym znaczeniu dla przejścia na czystą energię, któremu współprzewodniczy UE, w celu promowania zrównoważonej produkcji minerałów i rozwoju lokalnych łańcuchów wartości;

34. podkreśla znaczenie pełnego i skutecznego udziału ludności rdzennej i społeczności lokalnych w całym łańcuchu wartości surowców krytycznych, zgodnie z Deklaracją praw ludów tubylczych ONZ;

35. przyznaje, że bez właściwego zarządzania rosnące zapotrzebowanie na surowce krytyczne może wzmocnić zależności strategiczne, zwiększyć podatność na zagrożenia geopolityczne i napięcia oraz naruszenia praw człowieka, a także przyczyniać się do wyzwań środowiskowych i społecznych; podkreśla w związku z tym znaczenie wzmocnienia konkurencyjnej i odpornej gospodarki o obiegu zamkniętym, w szczególności poprzez zwiększenie zasobooszczędności, rozwój zdolności do recyklingu i wspieranie innowacji w sektorze surowców wtórnych, z myślą o zmniejszeniu wykorzystania zasobów naturalnych i zależności od surowców krytycznych; w związku z tym apeluje o podjęcie kroków ku zacieśnieniu globalnej współpracy na rzecz zrównoważonego zarządzania zasobami;

36. podkreśla potrzebę zwiększenia skali działań mających na celu zwalczanie ubóstwa energetycznego, zwłaszcza w sytuacji niestabilności i w związku z przesiedleniami; podkreśla, że ubóstwo energetyczne wpływa na poziom życia i zagraża źródłom utrzymania i zdrowiu ludzi, wpływa na świadczenie podstawowych usług i wymaga specjalnych środków dla słabszych grup społecznych, w szczególności kobiet i dzieci, w tym taryf społecznych i dotacji energetycznych;

37. podkreśla, że ubóstwo energetyczne w kontekstach niestabilnych i gdzie dochodzi do przesiedleń osłabia źródła utrzymania, świadczenie podstawowych usług, rozwój ludzki i stabilność społeczną, dotykając w szczególności słabsze grupy społeczne;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 9: budowanie odpornej infrastruktury, promowanie zrównoważonego procesu uprzemysłowienia, który sprzyja włączeniu społecznemu, oraz wspieranie innowacji

38. pochwala ogólne postępy poczynione w realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 9, zwłaszcza duży postęp w rozwoju infrastruktury, włączającym i zrównoważonym wzroście

gospodarczym i innowacjach; zauważa jednak, że w poszczególnych krajach i regionach postępy są nierównomierne; uważa, że potrzebne są ukierunkowane działania, aby zniwelować ten podział i zadbać o równe postępy w realizacji celu zrównoważonego rozwoju nr 9;

39. podkreśla strategiczne znaczenie bezpiecznej, zrównoważonej i odpornej infrastruktury, w tym infrastruktury cyfrowej, transportowej, energetycznej i wodnej, dla wspierania rozwoju gospodarczego, poprawy łączności, łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, a także poprawy rozwoju społecznego, zwłaszcza na obszarach wiejskich i peryferyjnych; apeluje o całościowe podejście do uwzględniania odporności na zmianę klimatu na każdym etapie cyklu życia infrastruktury;

40. podkreśla potrzebę zlikwidowania luk infrastrukturalnych i nierówności społeczno-gospodarczych, w tym związanych z dostępnością cyfrową i ubóstwem energetycznym; podkreśla, że projekty w zakresie infrastruktury i łączności muszą przyczyniać się do tworzenia lokalnej wartości i być zgodne z zasadami powszechnej dostępności, aby przedsięwzięcia infrastrukturalne nie stwarzały nowych barier i zachęcały do pełnego włączenia grup znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji; podkreśla potrzebę zapewnienia podejścia uwzględniającego aspekt płci w inwestycjach cyfrowych w celu zlikwidowania przepaści cyfrowej między kobietami a mężczyznami, ponieważ utrzymujące się bariery ograniczają szanse kobiet i dziewcząt na czerpanie korzyści z powstających technologii;

41. podkreśla potrzebę promowania zrównoważonych rozwiązań w celu zmniejszenia śladu środowiskowego przedsiębiorstw we wszystkich sektorach, takich jak odpowiedzialna konsumpcja zasobów, gospodarne podejście do nich i wzmożone działania na rzecz zbudowania gospodarki o obiegu zamkniętym; przypomina znaczenie zasady „zanieczyszczający płaci”;

42. Podkreśla fakt, że chociaż sprzyja konkurencyjności, innowacji i inwestycjom, to włączające i zrównoważone uprzemysłowienie do celów Agendy 2030 i w dalszej perspektywie musi być dostosowane do celów neutralności klimatycznej oraz ochrony środowiska i różnorodności biologicznej, także do celów sprawiedliwej transformacji, która nikogo nie pozostawia samemu sobie; podkreśla w związku z tym potrzebę dalszych inwestycji, aby osiągnąć cel zrównoważonego rozwoju nr 9, w szczególności za pośrednictwem partnerstw publiczno-prywatnych i innych instrumentów zmniejszających ryzyko, w tym za pośrednictwem strategii Global Gateway, oraz innych europejskich instytucji finansowania rozwoju; apeluje o zwiększenie inwestycji publicznych w zieloną, cyfrową i społeczną infrastrukturę, w tym transport publiczny, sieci energetyczne i łączność cyfrową, z wykorzystaniem postępów we wszystkich regionach, zwłaszcza w krajach najsłabiej rozwiniętych; wzywa ponadto UE do dalszego mobilizowania kapitału prywatnego,

aby inwestycje stały się atrakcyjne dla inwestorów prywatnych; podkreśla, że aby takie inwestycje były korzystne dla obu stron, powinny wspierać lokalną wartość dodaną, dobre rządy, korzyści podatkowe i wysokie standardy środowiskowe;

43. podkreśla rolę innowacji, badań i rozwoju technologicznego w zwiększaniu wydajności, konkurencyjności i zrównoważonego rozwoju, w tym na rzecz badań, rozwoju i wdrażania technologii zrównoważonych; apeluje o większe wsparcie przedsiębiorczości, kształcenia i szkolenia zawodowego oraz rozwoju umiejętności jako kluczowych czynników sprzyjających innowacjom, wydajności i wzrostowi przemysłowemu sprzyjającemu włączeniu społecznemu, zwłaszcza w krajach o niskich dochodach;

44. apeluje o zacieśnienie współpracy w zakresie transferu technologii, partnerstw badawczych i ekosystemów innowacji między UE a krajami partnerskimi, wspieranie współpracy badawczej i umożliwienie krajom najsłabiej rozwiniętym i krajom o niskim dochodzie przejścia na wyższy poziom globalnych łańcuchów wartości;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 11: przekształcenie miast i osiedli w miejsca sprzyjające włączeniu społecznemu, bezpieczne, odporne i zrównoważone

45. zwraca uwagę na zagrożenia związane z szybką urbanizacją w połączeniu ze zmianą klimatu, zanieczyszczeniem i utratą różnorodności biologicznej; podkreśla w związku z tym potrzebę uwzględnienia przystosowania się do zmiany klimatu i różnorodności biologicznej w planowaniu urbanistycznym oraz wzmocnienia środków na rzecz odporności obszarów miejskich, w tym przez wspieranie mieszkalnictwa energooszczędnego i odpornego na zmianę klimatu, rozbudowę terenów zielonych na potrzeby odbudowy ekosystemów, zwiększenie gotowości na wypadek klęsk żywiołowych, zapobiegania im i reagowania na nie oraz poprawę gospodarki wodnej i ochrony przeciwpowodziowej; podkreśla ponadto znaczenie zapewnienia gospodarnego użytkowania gruntów i ograniczenia negatywnych skutków niekontrolowanego rozrastania się miast w celu ochrony ekosystemów i osiągnięcia zrównoważonego rozwoju obszarów miejskich;

46. podkreśla, że osiągnięcie celu zrównoważonego rozwoju nr 11 wymaga skoncentrowania się na problemie nierówności w miastach; podkreśla ponadto, że zmiana klimatu, w tym w środowisku miejskim, w nieproporcjonalny sposób dotyka kobiety i dziewczęta, zwłaszcza te znajdujące się w sytuacji niestabilnej lub podatnej na zagrożenia; wzywa rządy i władze lokalne do zapewnienia sprawiedliwego podziału inwestycji, przeciwdziałania marginalizacji, zwłaszcza na obszarach, które obecnie cierpią na systemowy brak dostępnego i przystępnego cenowo transportu, usług publicznych,

lokalnych i zrównoważonych łańcuchów żywnościowych i mieszkań, a jednocześnie do zwrócenia szczególnej uwagi na grupy znajdujące się w trudnej sytuacji i w niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej;

47. ubolewa, że dużej części ludności miejskiej nadal brakuje dostępu do przystępnych cenowo, wydajnych i zrównoważonych systemów transportu; zauważa, że poprawa dostępności, przystępności i wykorzystania transportu publicznego, wraz z infrastrukturą transportu niezmotoryzowanego, oraz innych nowatorskich i czystych rozwiązań mobilnościowych, jest kluczowym narzędziem ograniczania zanieczyszczenia powietrza; podkreśla znaczenie zapewnienia odpowiedniej infrastruktury i usług dla osób o ograniczonej możliwości poruszania się, w tym osób niepełnosprawnych;

48. Podkreśla pilną potrzebę dalszego usprawniania i wdrażania systemów zbierania odpadów i gospodarowania nimi, zgodnie z zasadami hierarchii postępowania z odpadami, w tym, w odpowiednich przypadkach, poprzez wykorzystanie technologii cyfrowej i sztucznej inteligencji oraz inwestowanie w systemy ponownego użycia i recyklingu oraz redukcję odpadów; podkreśla rolę przyszłego aktu w sprawie gospodarki o obiegu zamkniętym w realizacji wartości gospodarki o obiegu zamkniętym; apeluje o środki ułatwiające stworzenie prawdziwego unijnego rynku surowców wtórnych;

49. przypomina o pilnej potrzebie wdrożenia rozwiązań w dziedzinie energii i klimatu na szczeblu lokalnym i gminnym, w tym rozwiązań opartych na zasobach przyrody, w celu przeciwdziałania skutkom zmiany klimatu, w tym narażeniu na ekstremalne upały;

50. przypomina o potrzebie działania na rzecz modernizacji, przystępności cenowej i zrównoważonego charakteru mieszkań poprzez zwiększenie skali energooszczędnych i odpornych na zmianę klimatu modeli mieszkaniowych i strategii budowlanych; podkreśla znaczenie zwiększenia inwestycji w tym obszarze, które mogą obejmować inwestycje prywatne i partnerstwa publiczno-prywatne, oraz wzywa UE do wspierania miast w pozyskiwaniu kapitału za pomocą innowacyjnych instrumentów finansowych;

51. uznaje prawo do miejsca do życia w pokoju, bezpieczeństwie i godności za podstawowe prawo człowieka i zauważa, że kryzys przystępności cenowej mieszkań dotyczy nawet trzech miliardów ludzi na całym świecie; podkreśla potrzebę zapewnienia do 2030 r. powszechnego dostępu do godnych, odpowiednich, bezpiecznych, dostępnych, zrównoważonych, energooszczędnych i przystępnych cenowo mieszkań i podstawowych usług, w tym poprzez promowanie polityki mieszkalnictwa publicznego ; wzywa UE do wspierania krajów partnerskich w opracowywaniu polityki w zakresie mieszkalnictwa socjalnego;

52. zachęca do ściślejszej współpracy między miastami, przedsiębiorstwami, instytucjami badawczymi i społeczeństwem obywatelskim nad wspieraniem innowacji, wymianą najlepszych praktyk i zwiększaniem skali udanych rozwiązań miejskich, w tym poprzez partnerstwa między miastami europejskimi i miastami krajów partnerskich, platformy UE i inicjatywy na rzecz wymiany wiedzy;

Cel zrównoważonego rozwoju nr 17: wzmocnienie środków wdrażania i ożywienie globalnego partnerstwa na rzecz zrównoważonego rozwoju

53. wzywa UE do dalszego opowiadania się za multilateralizmem, międzynarodowym ładem opartym na zasadach oraz systemem ONZ w celu zapewnienia globalnego przywództwa we wdrażaniu Agendy 2030 i wypełnienia luk pozostawionych przez innych poprzez budowanie sojuszy nowych i wzmacnianie istniejących oraz współpracę z globalnymi partnerami nad uruchomieniem finansowania; podkreśla potrzebę wzmocnienia międzynarodowych traktatów i umów, takich jak porozumienie paryskie, Konwencja o różnorodności biologicznej i regionalne inicjatywy na rzecz ochrony przyrody;

54. potwierdza swoje pełne zaangażowanie na rzecz trwałej wartości multilateralizmu oraz podkreśla, że niezbędny jest unowocześniony, wielostronny system zarządzania handlem; przypomina o poparciu UE dla mandatu WTO i trwających negocjacji dotyczących traktatu ONZ w sprawie biznesu i praw człowieka;

55. wyraża zaniepokojenie faktem, że rocznie brakuje około 4 bln USD środków na inwestycje, aby sfinansować osiągnięcie celów zrównoważonego rozwoju, przy czym sytuację tę dodatkowo pogarsza obniżający się poziom oficjalnej pomocy rozwojowej; wzywa UE i państwa członkowskie, by dążyły do zapewnienia wystarczających środków finansowych na realizację zobowiązania do przeznaczania 0,7 % DNB na oficjalną pomoc rozwojową oraz do przeznaczania 0,2 % DNB na oficjalną pomoc rozwojową dla krajów najsłabiej rozwiniętych;

56. zdecydowanie zachęca do zbadania możliwości wykorzystania finansowania prywatnego, w tym za pośrednictwem unii rynków kapitałowych; w związku z tym z zadowoleniem przyjmuje platformę inwestorów w zakresie celów zrównoważonego rozwoju w ramach Programu Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju, która umożliwia przedsiębiorstwom prywatnym określenie „obszarów możliwości inwestycyjnych” przyczyniających się do zrównoważonego rozwoju, oraz zachęca do dalszych inwestycji, w tym za pośrednictwem partnerstw publiczno-prywatnych, służących wypełnieniu luki w finansowaniu celów zrównoważonego rozwoju, z poszanowaniem kryteriów Komitetu Pomocy Rozwojowej Organizacji Współpracy

Gospodarczej i Rozwoju; ponadto zachęca do zwalczania nielegalnych przepływów finansowych, unikania opodatkowania i uchylania się od opodatkowania;

57. wyraża głębokie zaniepokojenie perspektywą kryzysu zadłużeniowego w krajach rozwijających się, w szczególności w krajach o niskich dochodach i krajach najsłabiej rozwiniętych, oraz apeluje o redukcję i restrukturyzację zadłużenia krajów dotkniętych kryzysem, jako pierwszy krok, z uwzględnieniem zasad Konferencji Narodów Zjednoczonych do spraw Handlu i Rozwoju dotyczących promowania odpowiedzialnego udzielania i zaciągania pożyczek państwowych oraz zasad OECD dotyczących zdolności obsługi zadłużenia, a także suwerenności zasobów; podkreśla potrzebę wykorzystania dostępnych zasobów w sposób gospodarny i efektywny; dostrzega rolę finansowania w formie dotacji i na warunkach wysoce preferencyjnych oraz instrumentów niegenerujących zadłużenia w zainteresowanych krajach; podkreśla ograniczenia globalnej architektury finansowej i niewystarczające wsparcie międzynarodowe w tym zakresie; podkreśla, że kraje te pilnie potrzebują większych zasobów finansowych i przestrzeni fiskalnej, aby ułatwić znacznie większe inwestycje w cele zrównoważonego rozwoju; odnotowuje w związku z tym trwające negocjacje w sprawie utworzenia i wdrożenia ramowej konwencji ONZ o międzynarodowej współpracy podatkowej;

58. podkreśla, że skuteczne globalne partnerstwa powinny opierać się na wzajemnej współpracy i realizować wspólne cele partnerów; podkreśla znaczenie przejrzystości, dobrych rządów i wymiernego wpływu we wszystkich działaniach w zakresie współpracy na rzecz rozwoju;

59. podkreśla strategiczne znaczenie i potencjał unijnej strategii Global Gateway jako sztandarowego instrumentu służącego wzmocnieniu zrównoważonych partnerstw i zapewnieniu wysokiej jakości infrastruktury, przy jednoczesnym promowaniu norm międzynarodowych i długoterminowego rozwoju gospodarczego i społecznego w krajach partnerskich;

60. zachęca do ściślejszej współpracy z krajami partnerskimi, międzynarodowymi instytucjami finansowymi, regionalnymi bankami rozwoju i lokalnymi zainteresowanymi stronami w celu koordynowania wysiłków na rzecz rozwoju, unikania powielania działań i maksymalizacji wpływu na wspieranie Agendy 2030, zwłaszcza w sytuacjach niestabilności, konfliktu i wysiedleń; podkreśla, że programy współpracy na rzecz rozwoju powinny obejmować jasne mechanizmy oceny skutków i partycypacyjne monitorowanie z udziałem lokalnych zainteresowanych stron;

Perspektywy

61. przypomina, że cele zrównoważonego rozwoju są jedynym kompleksowym i uzgodnionym na szczeblu globalnym zestawem celów dotyczących głównych wyzwań, przed jakimi stoją kraje zarówno rozwinięte, jak i rozwijające się, oraz obecnie najlepszym dostępnym narzędziem pozwalającym wyeliminować ich główne przyczyny; potwierdza, że kraje najsłabiej rozwinięte i kraje o niskim dochodzie, jako najsłabsze grupy krajów, potrzebują zwiększenia globalnego wsparcia, aby osiągnąć cele zrównoważonego rozwoju; wzywa UE do kontynuacji i wzmocnienia jej roli w dyskusjach na Forum Politycznym Wysokiego Szczebla 2026, aby utorować drogę do przyspieszonych działań w związku z terminem realizacji Agendy 2030, oraz wypromować przyszłościową agendę na rzecz globalnego zrównoważonego rozwoju po roku 2030;

62. wzywa UE i państwa członkowskie do opracowania planów wdrażania z konkretnymi terminami osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju i wyznaczenia ambitnych celi na okres po 2030 r.; apeluje w związku z tym do Komisji, by dała przykład i opracowała kompleksową strategię, której towarzyszyć będzie uporządkowany plan realizacji celów zrównoważonego rozwoju; z zadowoleniem przyjmuje pierwszy dobrowolny przegląd realizacji celów zrównoważonego rozwoju przeprowadzony przez UE w 2023 r. i uważa, że takie przeglądy należy przeprowadzać regularnie;

63. zwraca uwagę, że cele zrównoważonego rozwoju stanowią również szansę gospodarczą na zbudowanie prawdziwego dobrobytu oraz gospodarki zrównoważonej i włączającej, zwiększenie konkurencji, innowacji i odporności, co umożliwi ludziom godne życie przy pełnym poszanowaniu limitów planetarnych, w tym różnorodności biologicznej i środowiska, wykorzystaniu nowych technologii oraz tworzeniu nowych sektorów gospodarki i miejsc pracy; podkreśla, że przejście na gospodarkę zrównoważoną i odporną powinno promować godną pracę, ochronę socjalną i silne prawa pracownicze na całym świecie;

64. Podkreśla konieczność zapewnienia spójności polityki na rzecz zrównoważonego rozwoju zgodnie z art. 208 TFUE, mającą na celu integrację aspektów gospodarczego, społecznego i środowiskowego zrównoważonego rozwoju na wszystkich etapach cyklu kształtowania polityki w celu wspierania synergii między obszarami polityki, określania i osiągania potencjalnych kompromisów, a także rozwiązania kwestii międzynarodowych skutków ubocznych polityki UE;

65. podkreśla, że niezależne i odpowiednio finansowane społeczeństwo obywatelskie, a także władze i społeczności lokalne, są kluczowymi partnerami w realizacji Agendy 2030; podkreśla potrzebę tworzenia, wspierania i ochrony przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego oraz zapewnienia, aby organizacje społeczeństwa obywatelskiego, w tym lokalne organizacje pozarządowe, w znaczący sposób uczestniczyły w

osiąganiu celów zrównoważonego rozwoju i otrzymywały odpowiednie długoterminowe i elastyczne finansowanie, zwłaszcza w krajach, w których przestrzeń społeczeństwa obywatelskiego się kurczy;

66. przypomina, że kobiety i dzieci, zwłaszcza dziewczęta, są w nieproporcjonalnym stopniu dotknięte kryzysami gospodarczymi, ograniczoną opieką zdrowotną, zmianą klimatu, przemocą ze względu na płeć i konfliktami oraz że utrzymujące się nierówności nadal ograniczają ich pełny udział w życiu społecznym; podkreśla potrzebę odpowiedniego i elastycznego finansowania, w tym organizacji lokalnych i organizacji działających na rzecz praw kobiet, z których wiele boryka się z poważnymi ograniczeniami finansowymi;

67. podkreśla, że zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu wzrost gospodarczy z uwzględnieniem ograniczeń planety, konkurencyjność i innowacje oraz silny sektor prywatny są niezbędnymi czynnikami umożliwiającymi zrównoważony rozwój i dobrostan społeczeństw, a także podkreśla, że cyfryzacja, sztuczna inteligencja i czyste technologie mogą pomóc w osiągnięciu globalnych celów zrównoważonego rozwoju, a zatem powinny odgrywać rolę w wizji rozwoju UE; zachęca UE do wykorzystywania swoich wpływów do realizacji Agendy 2030 w celu osiągnięcia wymiernej poprawy poziomu życia, ograniczenia ubóstwa i rozszerzenia możliwości dla przyszłych pokoleń, w tym poprzez zwiększoną odporność i innowacje;

68. wzywa do przełożenia zobowiązań podjętych podczas Szczytu Przyszłości w 2024 r., paktu dla przyszłości i czwartej międzynarodowej konferencji w Sewilli 2 2025 r. w sprawie finansowania rozwoju na konkretne działania oraz do zwiększenia inwestycji w celu uzupełnienia środków potrzebnych do finansowania zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że wszelkie globalne ramy rozwoju na okres po 2030 r. muszą być ambitne, wymierne i ukierunkowane na osiąganie wyników;

69. podkreśla znaczenie umów wielostronnych, w szczególności umów środowiskowych, jako skutecznych mechanizmów promowania współpracy międzynarodowej i realizacji celów zrównoważonego rozwoju, a także zachęca UE do dalszego wzmacniania ich realizacji i wpływu;

70. apeluje, aby wieloletnie ramy finansowe UE na lata 2028–2034 były w pełni spójne z Agendą 2030 i przyczyniały się do osiągnięcia celów zrównoważonego rozwoju; podkreśla, że zaangażowanie UE w osiąganie celów zrównoważonego rozwoju musi być poparte ambitnymi zobowiązaniami finansowymi w kolejnych wieloletnich ramach finansowych na lata 2028–2034; wzywa UE i jej państwa członkowskie do zapewnienia dodatkowego finansowania na rzecz łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, a także strat

i szkód, zgodnie z planem działania Baku–Belém, uzgodnionym na 29. konferencji stron Ramowej konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu (COP 29);

°

° °

71. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Radzie i Komisji oraz rządom i parlamentom państw członkowskich.